

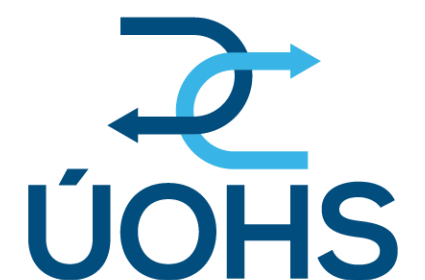
MOŽNOSTI PĚSTITELŮ/SOUTĚŽITELŮ A JEJICH SDRUŽENÍ PŘI OBHAJOBĚ TUZEMSKÉ PRODUKCE

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Romana Skácelová

romana.skacelova@uohs.cz

14.3.2022, Skalský Dvůr, Zelinářské dny 2022

Osnova prezentace

- **Definice sdružení soutěžitelů**
- **Fungování sdružení soutěžitelů – benefits a rizika**
- **Rozhodnutí sdružení soutěžitelů**
- **Nejčastější otázky**
 - Co lze a nelze uvádět
 - Sankce
 - Příklady z praxe

Co je „sdružení soutěžitelů“?

- Všechny **formální**, případně **neformální** svazy, spolky, asociace, komory, cechy, unie atd.
- Sdružující minimálně dva vzájemné konkurenty na trhu.
- Existující zcela na **dobrovolné bázi**, ale i o komory svobodných povolání **založené zákonem**, neboť povinně sdružují všechny soutěžitele v oboru, působí v oblasti legislativy, vzdělávání, vědy atd.

Sdružení soutěžitelů – fungování

- Samotná existence sdružení není problematická, plyne z ní řada benefitů.
- Benefits:
 - v oblasti rozvoje oboru,
 - zvyšování a udržování odbornosti,
 - kvality produkce,
 - standardizace,
 - ochrany životního prostředí apod.

Ale pozor, jsou zde i rizika!

Sdružení soutěžitelů - fungování

- **Nikdy** nelze vyzývat členy sdružení k:
 - dodržování sdružením určených cen,
 - dodržování rozdělení území, na kterém mohou působit,
 - omezení množství produkce jejich zboží či poskytování služeb,
 - vyměňování informací o budoucích cenách,
 - vyměňování informací o objemu prodeje či nákupu.

Rozhodnutí sdružení soutěžitelů

- **Jaké jednání lze považovat za rozhodnutí sdružení soutěžitelů?**
 - **i) úkon sdružení** (příčemž ten, kdo za sdružení úkon učinil, musí být orgánem/osobou oprávněnou za sdružení vystupovat, nebo tak alespoň musí být členy sdružení, příp. širokou veřejností vnímán);
 - **ii) úkon směřující k členům sdružení** (a to i nepřímo, např. prostřednictvím profesního časopisu zasílaného členům, internetových stránek sdružení apod.);
 - **iii) úkon unifikující soutěžní chování určitého okruhu soutěžitelů, kteří jsou členy sdružení** (ze samotného úkonu bude plynout, a to alespoň nepřímo, zřetelná snaha o unifikaci chování na trhu).

Podmínky musí být splněny kumulativně!

Rozhodnutí sdružení soutěžitelů

- **Příklady protisoutěžních jednání/postupů:**
 - Vydání **ceníku služeb svých členů** (např. seznamy výkonů typických pro danou profesi s přiřazením minimální ceny za jeden úkon)
 - Přenesení části nákladů svých členů dále na jejich odběratele,
 - Omezení nebo zákaz reklamy členů,
 - Určení omezujících standardů pro výkon profese (například omezí možnost otevřít provozovnu v sousedství již existujícího podniku jiného člena sdružení).
 - Etické kodexy zakazující cenové podbízení.

Může představitel sdružení soutěžitelů komentovat situaci na trhu v médiích?

- Zástupce sdružení se může obecně vyjadřovat k probíhající situaci na trhu a uvádět okolnosti, které vedly ke zvýšení či snížení nákladů v daném odvětví.
- Taková sdělení totiž zpravidla nejsou adresná a jejich cílem není unifikace soutěžního chování určitého okruhu soutěžitelů/členů konkrétního sdružení soutěžitelů.

Může se představitel sdružení soutěžitelů vyjadřovat k vývoji nákladů v dané oblasti, tzn. například sdělovat, že konkrétní náklady rostou o xx procent?

- Představitelé sdružení mohou uvádět objektivní okolnosti, v jejichž důsledku dochází (či pravděpodobně dojde) k nárůstu nákladů a následně i růstu ceny konkrétní produkce, neměli by se však prostřednictvím svých vlastních predikcí snažit o ovlivnění cenové strategie jednotlivých členů sdružení, např. určením konkrétního procenta, o které má vzrůst cena vybraného produktu.

Pokud by majitel/jednatel podniku, který je současně členem konkrétního sdružení soutěžitelů, poskytoval do médií informace o své provozovně, jak by takové jednání posoudil ÚOHS z hlediska soutěžního práva?

- To, jak bude konkrétní sdělení ÚOHS posouzeno, bude záležet na informacích v něm obsažených, na jeho účelu a rovněž na ostatních okolnostech daného případu.
- Na základě již uvedených informací lze však obecně konstatovat, že majitel/jednatel podniku, který je současně členem statutárního orgánu vybraného sdružení soutěžitelů, může činit jen taková sdělení, která se týkají jeho vlastního podniku a nespojovat je zjevně se svojí funkcí v rámci sdružení soutěžitelů.

Za problematické lze například považovat prohlášení:

„Jako vlastník této společnosti a zároveň jako prezident Evropské asociace výrobců prohlašuji, že je třeba zvýšit cenu našich výrobků o sto procent.“

V médiích často vidíme komentování cenového vývoje v určité oblasti, kdy např. analytik avizuje zvýšení cen PHM. Na tyto „komentátory“ se soutěžní právo nevztahuje?

- Komentování cenového vývoje v určité oblasti či určitém odvětví není problematické, pokud se jedná o popis skutečností, které na trzích aktuálně probíhají, jsou objektivně měřitelné a zjistitelné (přičemž cílem komentátora není ovlivnit přímo či nepřímo soutěžní chování jakýchkoliv soutěžitelů/členů jakéhokoliv sdružení soutěžitelů), a na jejich základě je možné očekávat například budoucí růst cen.
- Profesionální komentátoři určitých odvětví mohou vystupovat v médiích z hlediska soutěžních pravidel zcela neomezeně, konflikt se zákonem by mohl nastat pouze v případě, že by takový analytik nehovořil sám za sebe či za konkrétní podnik, ale za sdružení soutěžitelů.

Jaké jsou pokuty pro sdružení soutěžitelů za porušení soutěžního práva a jakým způsobem jsou ze strany ÚOHS vypočítávány?

- **Za porušení soutěžního zákona hrozí pokuta až do výše 10 milionů Kč nebo 10 % z čistého obrátu dosaženého za poslední ukončené účetní období.**
- **Zákon o ochraně hospodářské soutěže však rovněž umožňuje (za vydání zakázaného rozhodnutí, tedy formu dohody) uložit sdružení soutěžitelů pokutu až do výše 10 % z úhrnu čistých obrátů dosažených za poslední ukončené účetní období jeho členy.**

- ÚOHS může dále uložit **opatření k nápravě**, jehož účelem je obnovení účinné hospodářské soutěže na příslušném trhu. Jeho plnění ÚOHS sleduje a případné jeho nesplnění je přestupkem, za který může ÚOHS sdružení soutěžitelů pokutovat.
- Za zaplacení pokuty **ručí členové sdružení**.
- Za pokutu **neručí člen sdružení, který nebyl jeho členem v době páchaní přestupku nebo který doloží, že rozhodnutí sdružení vedoucí k narušení hospodářské soutěže neprovedl**, a před zahájením správního řízení o tomto rozhodnutí **nevěděl** nebo ho **odmítl**.

Je možné uvést nějaký konkrétní případ, kdy sdružení soutěžitelů muselo hradit pokutu, v jaké výši a za jaké porušení soutěžních pravidel?

- **Případy sdružení, které řešil ÚOHS:**
 - komora veterinářů, sdružení pohřebních firem, zpracovatelů masa, poskytovatelů úklidových služeb, lékárníků, reklamních agentur, odpadových firem, lékařů či designérů.
- **Asociace energetických auditorů-energetických specialistů, z.s. (2014) - pokuta 384 tisíc korun.**
- **Jednota tlumočnicků a překladatelů a Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, z. s. (2018) - pokuta 144 tisíc korun.**
- **ÚOHS nechce jen soutěžitele trestat, ale snaží se sdružení poučit o soutěžních pravidlech a vyřešit případ tzv. soutěžní advokacií.**